

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120010225
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Javorková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3120010225.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Javorkovej a sudcov JUDr. Michala Antalu a JUDr. Lucie Horvátovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 20. februára 2023 prejednal odvolanie obžalovaného

O. K.,

nar. XX.XX.XXXX v L., trvale bytom G. nad T. XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v inej trestnej veci v Ústave na výkon trestu llava,

ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8T/12/2020 zo dňa 18. októbra 2022 a takto jednohlasne

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie obžalovaného zamietá, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8T/12/2020 zo dňa 18. októbra 2022 bol obžalovaný O. K. pri nezmenenom výroku o vine pod bodom I. rozsudku Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8T/12/2020 zo dňa 10.09.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/97/2021 zo dňa 06.12.2021 zo spáchania prečinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že na verejnom zasadnutí o obnove konania konaného dňa 13.06.2018 v čase o 09.30 hod. pod spisovou značkou 6Nt 450/2017 na Okresnom súde v Trenčíne nepravdivo uviedol, že skutok, za ktorý bol odsúdený v trestnej veci Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3T/127/2016 spáchala jeho družka B. Z., ktorá mu mala povedať, že olúpila nejakú tetu s fľašou kúpenou v Tesco, čo sa nezakladá na pravde, uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i) Tr. zák. na skutkovom základe, že v presne nezistenom čase v mesiaci júl 2018 až do 24.07.2018 počas výkonu trestu odňatia slobody v ÚVV a ÚVTOS llava nezisteným spôsobom zaslal poškodenej B. Z., ktorá bola svedkom v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Trenčín sp. zn. 6Nt/450/2017 na adresu V. Z., U. XXX/XX dva listy, v ktorých ju žiadal, aby lúpež zobrala na seba s tým, že ak to neurobí, tak po prepustení z výkonu trestu ju zabije, napriek tomu, že obžalovaný už bol odsúdený za zločin lúpeže podľa § 188 odsek 1, odsek 2 písmeno c) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno a) Trestného zákona rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3T/127/2016 zo dňa 31.01.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.03.2017 k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v trvaní 11 rokov a rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 3T/158/2005 zo dňa 29.09.2005, bol právoplatne odsúdený za trestný čin lúpeže podľa § 234 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov k nepodmienečnému trestu odňatia slobody vo výmere 10 rokov.

Bol za to odsúdený podľa § 189 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 47 ods. 2 Tr. zák. bez splnenia podmienky uvedenej v ustanovení § 47 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 4,

ods. 8 Tr. zák., s prihladnutím k § 37 písm. m) Tr. zák. a v spojení s § 43 Tr. zák. k úhrnnému ďalšiemu trestu odňatia slobody v trvaní 20 (dvadsať) rokov a 12 (dvanásť) dní. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. okresný súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože ho ihneď po jeho vyhlásení odvolaním napadol obžalovaný čo do výroku o vine aj treste. V písomných dôvodoch podaných prostredníctvom obhajcu uviedol, že výrok o vine považuje za nesprávny a v zásadnom rozpore s vykonaným dokazovaním. V priebehu hlavného pojednávania nebolo preukázané, že sa skutok stal, keďže nebol vykonaný v neprospech obžalovaného jediný relevantný objektívny dôkaz. Obranu obžalovaného podporuje správa Ústavu na výkon trestu a Ústavu na výkon väzby Ilava zo dňa 06.07.2022, v zmysle ktorej kontrole korešpondencie podliehajú všetky zásielky odsúdených. Uvedené potvrdil aj svedok M. M., z ktorého výpovede je zrejmé, že z ich strany by muselo dôjsť k odhaleniu listov obžalovaného, ktoré by naznačovali podozrenie zo spáchania trestnej činnosti. Okresný súd nedôvodne vyhodnotil zlyhanie ľudského faktora pri kontrole listov obžalovaného príslušníkmi ZVJS. Výpoveď poškodenej je absolútne nevierohodná, neurčitá a nejasná a nemôže byť podkladom pre záver o vine. Okresný súd nedostatočne vyhodnotil jej osobu, keď prehliadol jej postoj k trestnému konaniu, keď sa bezdôvodne a bez ospravedlnenia nedostavovala na hlavné pojednávanie, a že môže byť užívateľkou omamných látok. Že nie je vylúčené jej experimentovanie s drogami vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Trenčín v opatrovanskej veci sp. zn. 35P/132/2022 zo dňa 28.11.2022. Samotné výhražné listy neboli v konaní predložené, ich existenciu tvrdí iba poškodená a svedkovia N. A. a B. A. tieto listy nečítali. Vypovedali len, že s ich obsahom boli oboznámení poškodenu. Podkladom o vine obžalovaného musí byť zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Teda obžalovanému musí byť vina jednoznačne a bez pochybnosti preukázaná, čo v konkrétnom prípade nebola. Obžalovaný navrhol odvolaciemu súdu vykonať dôkaz, a to zabezpečenie záznamu z telefonického hovoru s poškodenu zo dňa 15.11.2022 v čase o 18.35 hod, v rámci ktorého sa mala poškodená vyjadriť, že „jej je ľúto, že je v base, že za to môže ona.“ Obžalovaný sám doplnil podané odvolanie svojim obhajcom a pripojil sa k nemu. Navyiac poukázal na to, že vo vzťahu ku skutku právne kvalifikovanému ako vydieranie podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i) Tr. zák. bol okresným súdom dňa 10.09.2021 vyhlásený oslobodzujúci rozsudok, ktorý je správny a zákonný. Následne po vrátení veci krajským súdom bol za tento istý skutok odsúdený, hoci sa jeho vina žiadnym spôsobom nepreukázala. Svedkovia N. A. a B. A. sú zaujatí, pretože bývajú s poškodenu v jednej domácnosti. Môžu byť manipulovaní a ovplyvnení. Nie je zanedbateľný ani fakt, že poškodená sa až pri výsluchu ku krivému obvineniu rozpamätala na nejaký výhražný list, čo však môže byť chápané aj ako pomsta z jej strany práve preto, že ju obžalovaný krivo obvinil. Okresný súd zarážajúco spochybnil prácu príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, dehonestoval ich postavenie a dôveryhodnosť. Po tomto vyslovenom názore v ich hodnoteniach a správach aj do budúcnosti bude absentovať objektivita. Príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže jednoznačne popreli, že by bol list obžalovaného s výhražným obsahom odoslaný z Ústavu na výkon trestu Ilava. Títo pracovníci sú súčasťou štátneho aparátu, sú silovou zložkou, ktorá má tieto veci zachytávať a postihovať. Štát nesie dôkazné bremeno pri výroku o vine a vina obžalovaného musí byť bezpochyby dokázaná. Zásada in dubio pro reo vysvetlená aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva určuje, že pri viacerých skutkových verziách alebo pri pretrvávajúcich pochybnostiach je súd povinný rozhodnúť v prospech obžalovaného. Právu na spravodlivý proces zodpovedá povinnosť súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť a logicky sa vysporiadať so všetkými dôkazmi. Je neprípustné, aby súd vystúpil z pozície nestrannosti a postavil sa do úlohy pomocníka obžaloby. Vo vzťahu k výroku pod bodom I. napadnutého rozsudku obžalovaný navrhol, aby mu súd priznal aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák. V závere navrhol zrušiť napadnutý rozsudok vo výroku o vine a treste za skutok uvedený pod bodom II. napadnutého rozsudku a oslobodiť ho spod obžaloby. Vo vzťahu k výroku o treste pri skutku pod bodom I. napadnutého rozsudku obžalovaný navrhol rozhodnúť podľa § 44 Tr. zák. o upustení od uloženia ďalšieho trestu vzhľadom na skoršie odsúdenie, ktorého trest aktuálne vykonáva.

Odvolací súd na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní obžalovaného doplnil dokazovanie v zmysle návrhu obžalovaného, zabezpečil záznam telefonického hovoru z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Ilava, ktorý prebiehal medzi obžalovaným a poškodenu dňa 15. novembra 2022 v čase o 18.35 hod., pričom podstatné časti doslovného prepisu boli oboznámené prečítaním. V závere verejného zasadnutia prokurátor krajskej prokuratúry navrhol odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné. Obžalovaný na dôvodoch svojho odvolania zotrval.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, nezistiac dôvody pre zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Tr. por. a ani dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., na podklade podaného odvolania postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Uvedeným postupom zistil, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o procesný postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu prvého stupňa, v tomto smere odvolací súd nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Okresný súd po zrušení výroku o oslobodení obžalovaného pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i) Tr. zák. a výroku o treste za spáchanie prečinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Tr. zák. krajským súdom a vrátení veci na nové konanie a prejednanie postupoval v súlade s ustanovením § 327 ods. 1 Tr. por., keď viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vykonal úkony a dôkazy, ktoré odvolací súd vykonať nariadil.

V posudzovanej veci pred súdom prvého stupňa bolo vykonané dokazovanie v takom rozsahu, ako to bolo v zmysle ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. por. pre správne zistenie skutkového stavu nevyhnutné. Odôvodnenie napadnutého rozsudku nespĺňa kritériá pre jeho označenie za arbitrárne, či podobne nedostatočne odôvodnené, keďže obsahuje výstižné hodnotenie všetkých podstatných skutočností potrebných pre rozhodnutie o vine a treste. Súd prvého stupňa poukazujúc na právny názor odvolacieho súdu svoje rozhodnutie logicky i vecne presvedčivým spôsobom zdôvodnil.

Odvolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces neznamená nárok na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony (I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, I. ÚS 59/04).

Rozhodujúc o výroku o vine okresný súd správne poukázal na konzistentnosť výpovede poškodenej od samého začiatku trestného stíhania, podporenú viacerými v konaní vykonanými dôkazmi. Jednak je to výpoveď svedkov B. A. a N. A. a jednak obsah listov, ktorý adresovala poškodená obžalovanému ako odpoveď na jeho listy. Z výpovede pracovníkov Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby llava jednoznačne vyplynulo, že listy obžalovaný poškodenej skutočne v danom čase písal, o čom existujú záznamy. Tiež uviedli, že mohol posielat' aj súkromnú poštu, ktorá sa špeciálne neeviduje. Okresný súd správne vyhodnotil aj to, že na spáchanie skutku vydierania mal obžalovaný dôvod a motív, keďže poškodená odmietala vziať na seba vinu za spáchanie zločinu lúpeže, ktorý ona nespáchala, a pre ktorý trestný čin bol obžalovaný v čase skutku už odsúdený na dlhodobý trest odňatia slobody. Napokon jeho manipulatívne a násilné správanie vo vzťahu k poškodenej nebolo ojedinelým, o čom vypovedala poškodená a svedkovia B. A. a N. A.. Svedkovia boli pred svojimi výsluchmi riadne poučení, a to aj na následky krivej výpovede. Ich výpovede boli spontánne konzistentné, v rámci celého trestného konania. Navyše navzájom korešpondovali, a boli v zhode aj s ostatnými vo veci vykonanými dôkazmi. Z ničoho teda nevyplynula ich zaujatosť.

Rovnako je uvedené zrejme aj z nastavenia osobnosti obžalovaného, ako to vyplynulo zo znaleckých posudkov psychiatra a psychologičky. Znalkyňa z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých sa dostatočným spôsobom zaoberala aj ďalšími dôvodmi a motívom trestného konania obžalovaného, keď konštatovala, že obžalovaný trpel pocitom zneváženia a oklamania zo strany jeho družky, ktorá mu zatajila umiestnenie syna do ústavnej starostlivosti. Rovnako bol frustrovaný z toho dôvodu, že jeho družka si našla novú známosť, zatiaľ čo on vnímal ich vzťah ako perspektívny aj do budúcnosti a táto predstava sa mu postupne začala rúcať. Prekvapením pre neho bola aj výška trestu, s ktorou osobne nerátal a až s odstupom času si bol schopný uvedomiť následky.

Pokiaľ ide o vykonaný dôkaz na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu, z tohto jednoznačne vyplynulo, že tvrdenie obžalovaného o tom, že poškodená sa mala počas telefonického rozhovoru s ním dňa 15.11.2022 vyjadriť, že „jej je ľúto, že je v base, že za to môže ona“, sa nezakladá na pravde. Odvolací súd vykonal tento dôkaz, hoci sa ním obžalovaný snažil spochybnit' predovšetkým svoju vinu za spáchanie skutku právne kvalifikovaného ako prečin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Tr. zák., ku ktorému sa priznal, pričom otázka viny za tento skutok ani nebola predmetom odvolacieho konania. Doplnením

dokazovania sa nezistili ani žiadne skutočnosti podstatné pre rozhodovanie o vine ku skutku právne kvalifikovaného ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i) Tr. zák.

Okresný súd sa dôvodne a opodstatnene vysporiadal aj s výpoveďami svedkov - pedagógov Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Ilava, a to M. M., B. C., Mgr. M. Y., O. P. a V. P.. Najpravdepodobnejším dôvodom, pre ktorý neboli listy obžalovaného odosielané z ústavu na výkon trestu s obsahom vydierania adresované poškodenej zadržané v zmysle § 25 ods. 2, ods. 3 Zákona č. 475/2005 Z. z. výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov je skutočne zlyhanie ľudského faktora. Okresný súd logicky a správne vyhodnotil enormnú zaťaženosť pedagógov vykonávajúcich nahliadnutie a oboznámenie sa s obsahom korešpondencie odoslanej poštou odsúdených, kedy počty listov sa v priebehu týždňa menia, v pondelky to môže byť aj 200 až 300 listov denne, v iné dni 80-100 listov denne, s ktorými sú povinní sa v ten istý deň pedagógovia oboznámiť, a hneď ich aj odovzdať na doručenie. Uvedené samozrejme nie je ich jedinou náplňou práce. Dvaja alebo traja pedagógovia kontrolujú odoslanú a došlú poštu s výnimkami špecifikovanými v zákone o výkone trestu. Zároveň nie je možné zistiť, ktorý konkrétny pedagóg nahliadal do odoslaných listov práve obžalovaného. Všetci vypočutí pedagógovia sa vyjadrovali len vo všeobecnosti k náplni ich práce. O zlyhaní ľudského faktora svedčí aj to, že rovnako neboli zachytené a riešené ani obsahy listov poškodenej doručené obžalovanému do výkonu trestu, v ktorých zreteľne poškodená reagovala na jeho vydieranie. Svedok M. M. uviedol, že ak by sa s týmito listami poškodenej oboznámil on, určite by to riešil.

Tvrdeniu obžalovaného spočívajúcemu v tom, že skutok vydierania mal byť vymyslený poškodenu ako pomsta nenasvedčuje žiadny v konaní vykonaný dôkaz. Práve naopak, poškodená tento skutok ani nešla sama iniciatívne ohlásiť na políciu, vypovedala o ňom až keď bola vypočúvaná v súvislosti s krivým obvineným obžalovaného. Rovnako tvrdenia obžalovaného k užívaniu omamných látok poškodenej v čase skutku, ktoré by malo zásadnejší vplyv na výpoveď poškodenej, neboli v konaní preukázané.

S poukazom na to, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, krajský súd v ďalšom odkazuje na jednotlivé vyhodnotenia skutkových okolností súdom prvého stupňa, keďže sa s nimi bezvýhradne stotožňuje.

Pokiaľ ide o výrok o treste, okresný súd správne konštatoval, že obžalovaný spáchal dva úmyselné trestné činy viacčinným súbehom, pričom jeden z nich bol zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. Okresný súd dôvodne uložil obžalovanému úhrnný ďalší trest po zohľadnení ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., keďže odsúdený bol pred spáchaním zločinu vydierania dvakrát odsúdený za trestný čin lúpeže, za ktorý mu boli uložené nepodmienečné tresty odňatia slobody. Súdom prvého stupňa zároveň presvedčivo vysvetlil, z akého dôvodu neukladal obžalovanému doživotný trest odňatia slobody v zmysle § 47 ods. 1 písm. a) a písm. b) Tr. zák., keď zohľadnil osobnostné, kriminogénne a sociálne faktory na strane obžalovaného.

Odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako súd prvého stupňa, že po vyčerpávaní vyhodnotení zásad na ukládanie trestu podľa § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a teda všetkých okolností spáchaných trestných činov, ich povahu, charakter a závažnosť, vrátane možnosti nápravy obžalovaného, jeho opakované páchanie násilnej trestnej činnosti a účinku sa mieniajúce výkony dlhodobých nepodmienečných trestov odňatia slobody je zákonným a spravodlivým trestom trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov a 12 dní. Táto výmera trestu zohľadňuje pravidlá uloženia tzv. ďalšieho trestu podľa § 43 Tr. zák., podľa ktorého aktuálne ukladaný trest odňatia slobody nesmel s doteraz nevykonanou časťou trestu uloženou obžalovanému v inom trestnom konaní prevyšovať výmeru 25 rokov odňatia slobody. Takto uložený trest spĺňa zásady generálnej a individuálnej prevencie a dostatočne vyjadri aj morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou za to, že ku spáchaniu skutkov došlo počas výkonu trestu odňatia slobody v inej trestnej veci, kde už mal obžalovaný preukázať svoju nápravu.

Okresný súd správne rozhodol aj o spôsobe zaradenia odsúdeného do ústavu so stredným stupňom stráženia vzhľadom k tomu, že v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu bol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin. Zároveň nezistil so zreteľom na závažnosť trestných činov a mieru narušenia obžalovaného, že by náprava obžalovaného bola lepšie zaručená v ústave na výkon trestu odňatia slobody iného stupňa stráženia.

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol odvolací súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti toho uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.